

Súd: Okresný súd Košice II
Spisová značka: 11C/196/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7216209707
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 01. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kubej
ECLI: ECLI:SK:OSKE2:2017:7216209707.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice II, sudcom JUDr. Petrom Kubejom v spore žalobcu: F. M., O. XX.XX.XXXX, Z. V. O. M. XXXX/X, M. zastúpenej advokátkou JUDr. Monika Marjanovič, Advokátska kancelária so sídlom Urbánkova 1562/6, Košice proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov, takto

rozhodol:

Súd určuje, že Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzavretá medzi žalobcom a žalovaným dňa 20.08.2014 je **n e p l a t n á** .

Žalovaný je **p o v i n n ý** nahradiť žalobcovi trovy konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca žalobou doručenu tunajšiemu súdu dňa 21.04.2016 žiadal, aby súd určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným dňa 20.08.2014 je neplatná a zároveň si uplatnil náhradu trov konania. V dôvodoch svojej žaloby uvádza, že dňa 20.08.2014 uzavrel so žalovaným Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške 300 eur a žalobca sa zaviazal uhradiť žalovanému celkovú čiastku vo výške 588 eur. Žalobca dňa 20.08.2014 zároveň podpísal samostatnú Dohodu o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov, pričom sa jednalo o typovú formulárovú zmluvu, ktorej znenie bolo vopred pripravené zo strany žalovaného. V predmetnej zmluve bol dohodnutý úrok z úveru 23,22%, pričom úrokové miery podobného úveru so splatnosťou do jedného roka sa v tom čase pohybovali na úrovni 7,35%, z čoho vyplýva, že dohodnutý úrok bol viac ako trojnásobne vyšší. Žalobca poukázal, že dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka a teda sa nesmie priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon neplatný (rozhodnutie NS SR sp. zn. 1 M Cdo 1/2009) v zmluve je uvedená ročná úroková sadzba 23,22%, čo predstavuje 69,66 eur poskytnutého úveru a administratívne náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou vo výške 218,34 eur, RPMN: 96% a priemerná RPMN: 44,26 %. Už na prvý pohľad ide o veľmi úžerný poplatok, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi nakoľko predstavuje 72,78% hodnoty poskytnutého úveru. Neúmerne vysoký poplatok je v rozpore s dobrými mravmi aj preto je podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka neprijateľný. Žalobca v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č.k.: 17Co/10/2015-60, v zmysle ktorého súd určil, že administratívny poplatok za administratívne náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o spotrebiteľskom úvere je neprijateľnou podmienkou. Ďalej žalobca uviedol, že predmetná zmluva o úvere neobsahuje zákonné náležitosti upravené v § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, čo má za následok bezúčnosť a bezpoplatkovosť tohto úveru. Žalobca má za to, že v zmluve je nesprávne uvedená RPMN a to v neprospech spotrebiteľa, pričom zdôraznil, že pri 12tich mesačných splátkach po 49 eur by RPMN predstavovala 300,29% nie 96% ako sa v zmluve uvádza. Takýto úver preto považuje za úžerný a odporujúci dobrým mravom čoho následkom je

jeho neplatnosť v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Žalovaný požiadal zamestnávateľa žalobcu o vykonávanie zrážok zo mzdy a to napriek skutočnosti, že neexistuje žiadne súdne rozhodnutie, ktoré by uložilo žalobcovi povinnosť plniť. Zamestnávateľ začal vykonávať zrážky zo mzdy, preto žalobca dňa 09.03.2016 podal návrh na vydanie predbežného opatrenia, ktorým by súd nariadil zdržať sa tohto výkonu. Uznesením Okresného súdu Košice II zo dňa 07.04.2016 č.k.: 17C/165/2016-9 bolo nariadené predbežné opatrenie. Žalobca považuje inštitút dohody o zrážkach zo mzdy za rozporný s právom EÚ a pre rozpor s medzinárodnou zmluvou je preto aj v predmetnej veci neplatný (§ 39 Občianskeho zákonníka). Poukázal na judikatúru Súdneho dvora a to rozsudky C-240/98 Océano Grupo Editorial SA proti Rocio Murciano Quinterol, C-429/05 Godard ako aj na články Smernice 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstve. Výška pohľadávky síce môže mať oporu v zmluve, ale ako to vyplýva aj zo smernice resp. z vyššie uvedených rozsudkov Súdneho dvora, pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia súdu alebo inej objektívnej inštitúcie je relevantné ex offio súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť. Žalobca má za to, že dochádza k zrážkam zo mzdy na sumy vyplývajúce z neprijateľných zmluvných podmienok alebo v rozpore s kogentnými ustanoveniami zákona. Dohoda o zrážkach zo mzdy ako zabezpečovací inštitút umožňuje dodávateľovi siahnuť na majetkové práva spotrebiteľa aj za predpokladu, že si uvedené nároky uplatňuje z neprijateľných klauzúl, resp. neplatných právnych úkonov, čo spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach spotrebiteľa, ktorý je povinný sa takémuto konaniu dodávateľa podriaďiť bez predchádzajúcej súdnej kontroly, prípadných neprijateľných klauzúl uplatneného nároku dodávateľa a z uvedeného dôvodu je dohoda o zrážkach zo mzdy neprijateľná zmluvná podmienka v zmysle § 53 ods. 1 až 6 Občianskeho zákonníka. Naliehavý právny záujem žalobca odvodzuje tým, že deklarováním neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy žalovaný stratí akúkoľvek legitimitu na použitie tohto kontroverzného zabezpečovacieho úkonu v spotrebiteľských právnych veciach. Vyrieši sa tým (ne)prípustnosť takejto dohody, čo do základu právnej otázky, čím judikatúra odôvodňuje naliehavý právny záujem (sp. zn. 6Cdo 192/2010, sp.zn. 1Cdo 91/2006)

2. Žalovaný v písomnom vyjadrení k žalobe zo dňa 06.05.2016 uviedol, že zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 20.08.2014 bola uzatvorená v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch. Zároveň bola podpísaná aj dohoda o zrážkach zo mzdy dňa 20.08.2014 na osobitnej listine. Obsahuje tri obligatórne náležitosti, ktoré sa v danom prípade vyžadujú. a to aby na nej bola vyznačená suma, v akej výške sa majú zrážky vykonávať, v danom prípade je to 49 eur, súhlas dlžník, ktorý sa taktiež nachádza na predmetnej dohode a treťou náležitosťou je aby mala písomnú formu čo žalovaný taktiež považuje za splnené. Má za to, že žalobca bol pri uzatváraní zmluvy poučený a oboznámený so všetkými jej oddeliteľnými aj neoddeliteľnými súčasťami, na znak čoho dané listiny aj podpísal. Inštitút zrážok zo mzdy upravuje § 551 Občianskeho zákonníka a predstavuje legitímny prostriedok slúžiaci veriteľovi na zabezpečenie jeho dlhu. Zabezpečenie záväzkov v zmluvných vzťahoch slúži k zvýšeniu právnej istoty veriteľa a zároveň prispieva k stabilite týchto vzťahov. Pochybovania o opodstatnenosti tohto inštitútu je preto podľa žalovaného neprípustné. Žalovaný má za to, že táto dohoda bola uzavretá platne v súlade s ust. § 551 Občianskeho zákonníka a taktiež v súlade so všetkými právnymi predpismi SR a obsahuje všetky zákonom požadované náležitosti. Ide o právny úkon, ktorý patrí dvom subjektom práva, o ktorého platnosti nemožno nijakým spôsobom pochybovať. Zo samotného názvu tohto zabezpečovacieho inštitútu je viac než zrejmé, že ide o právny úkon, ktorého základ tvorí konsenzus dvoch strán. Ten je v danej dohode vyjadrený podpisom zmluvných strán, čím došlo k vyjadreniu súhlasu s obsahom tejto Dohody. Povinnosť plniť žalovanému ukladá priamo zmluva o úvere, resp. VPPÚ, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere. VPPÚ obsahuje dohodu zmluvných strán, podľa ktorej súčasne so zmluvou o úvere uzatvárajú aj dohodu o zrážkach zo mzdy, ktorej účinnosť je podmienená neuhradením štyroch po sebe idúcich splátok, keď dochádza k splatnosti celého dlhu. Z charakteru dohody vyplýva, že súdne prejedikovanie povinnosti platiť sa nevyžaduje. Dohoda predstavuje samostatný dokument, ktorý predstavuje len jeden zo zabezpečovacích inštitútov, ktorým si veriteľ zabezpečuje, že jeho pohľadávka bude splnená. Možnosť veriteľa zabezpečiť svoju pohľadávku, ktorá má spotrebiteľský alebo iný charakter nie je vylúčená. Túto argumentáciu podporuje aj novela zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, v ktorej zákonodarca pripustil možnosť zabezpečenia uspokojenia pohľadávky alebo splnenia záväzku vyplývajúceho zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a iných príjmov. Každopádne zmluva o úvere bola uzatvorená podľa Obchodného zákonníka, so všetkými príslušnými obligatónnymi náležitosťami, ktoré sa na jej existenciu vyžadujú, a preto je bezpredmetné či obsahuje údaje o RPMN alebo nie. Žalovaný taktiež namietal, že žalobca

nepreukázal v konaní o určenie naliehavý právny záujem. Žalovaný je presvedčený, že návrh žalobcu vo veci samej je neopodstatnený a nerealizovaním pravidelných zrážok zo mzdy by záväzok žalobcu voči žalovanému v porovnaní so situáciou, kedy by boli realizované zrážky zo mzdy, narastá viac a žalobca by sa v konečnom dôsledku dostal do ešte horšej situácie.

3. Žalobca v replike podľa ust. § 167 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) zotrval na svojich tvrdeniach z podanej žaloby, pričom na podporu svojich tvrdení a uplatňovaného nároku uviedol viacero rozhodnutí okresných resp. krajských súdov, ktoré vyhlásili administratívny poplatok žalovaného za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Nakoľko uvedený zabezpečovací inštitút umožňuje dodávateľovi siahnuť na majetkové práva spotrebiteľa aj za predpokladu, že si uvedený nárok uplatňuje z neprijateľných klauzúl, resp. neplatných právnych úkonov, je žalobca toho názoru, že spôsobuje hrubú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, ktorý je povinný sa takémuto konaniu dodávateľa podriaďiť bez predchádzajúcej súdnej kontroly, prípadných neprijateľných klauzúl uplatneného nároku dodávateľa a z uvedeného dôvodu dohoda o zrážkach zo mzdy je neprijateľná a tým aj neplatná zmluvná podmienka v zmysle ustanovení § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Taktiež zopakoval svoj postoj týkajúci sa náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. K naliehavému právnemu záujmu žalobca uviedol, že ten je daný priamo zo zákona (§ 3 zákona č. 250/2007 Z.z.) a síce oprávnenie spotrebiteľa domáhať sa určovacou žalobou neprijateľnosti zmluvných podmienok bez potreby preukazovania naliehavého právneho záujmu na takomto určení. Je to dôsledok zákonom stanovenej ochrany spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Taktiež žalobca dal do pozornosti súdu rozsudky všeobecných súdov Slovenskej republiky, ktoré rozhodovali o rovnakom predmete sporu (rozsudok Krajského súdu v Košiciach, č.k.: 5Co/544/2015-67 zo dňa 26.04.2016, Rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k.: 11Co/251/2015-59 zo dňa 30.03.2016).

4. Na nariadenom pojednávaní dňa 09. januára 2017 sa žalovaný nezúčastnil, pričom svoju neúčast ospravedlnil písomným podaním zo dňa 05.01.2017 doručeným súdu dňa 09.01.2017, v ktorom okrem iného uviedol, že súhlasí s rozhodnutím bez jeho prítomnosti pričom sa pridrižava doterajších vyjadrení.

5. Právna zástupkyňa žalobcu na pojednávaní uviedla, že zotrváva na podanom návrhu, tak ako bol súdu doručený v jeho písomnej podobe a žiada konajúci súd rozhodnúť v zmysle uvedeného žalobného petitu.

6. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s podstatným obsahom listín predložených stranami sporu: žalobou, Dohodou o zrážkach zo mzdy, potvrdením zamestnávateľa žalovaného zo dňa 26.2.2016, Zmluvou o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 20.8.2014, Uznesením Okresného súdu Košice II č.k. 17C/165/2016 o nariadení predbežného opatrenia, vyjadrením k návrhu žalovaného zo dňa 6.5.2016 a vyjadrením žalobcu k vyjadreniu žalovaného zo dňa 04.08.2016 a ostatným spisovým materiálom pričom zistil tento skutkový stav:

7. Žalobca a žalovaný uzavreli dňa 20.08.2014 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX (ďalej len „zmluva“), na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi spotrebiteľský úver v sume 300 eur, pričom sa žalobca ako spotrebiteľ zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom vo výške 288 eur. Celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom sú tvorené súčtom úroku vo výške 23,2% ročne z poskytnutého úveru čo predstavuje 69,66 eur a administratívnych nákladov za vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere so všetkou administratívou s tým spojenou vo výške 218,34 eur. Spotrebiteľ sa zaväzuje zaplatiť celkovú čiastku v sume 588 eur, a to ak nie je dohodnuté inak, do 15.08.2015. Termín konečnej splatnosti bol stanovený na 15.08.2015. Výška ročnej percentuálnej miery nákladov (ďalej len RPMN), vypočítaná v zmysle všeobecných obchodných podmienok je vo výške 96 %, priemerná hodnota ročnej RPMN je vo výške 44,26%. V zmluve absentuje údaj o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

8. Zároveň dňa 20.08.2014 žalobca (ako dlžník) so žalovaným (ako veriteľom) uzavrel Dohodu o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov podľa ust. § 551 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „dohoda“), v ktorej sa v článku I. okrem iného uvádza, že veriteľ a dlžník uzavreli dňa 20.08.2014 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytol veriteľ dlžníkovi

úver vo výške 300 eur a dlžník sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom vo výške 288 eur, t.j. zaplatiť celkovú sumu 588 eur. Pod písm. b) je uvedené, že veriteľ a dlžník sa dohodli na zabezpečení pohľadávok z úverovej zmluvy alebo v súvislosti s ňou vo forme tejto dohody, pričom zabezpečovaná pohľadávky znamená ktorúkoľvek jednotlivú a tiež všetky nižšie špecifikované pohľadávky veriteľa voči dlžníkovi, ktorých zabezpečenie a zaplatenie je účelom tejto Dohody. V časti II predmetnej dohody dlžník vyjadril súhlas s tým, aby sa uspokojenie zabezpečenej pohľadávky veriteľa zabezpečilo vykonaním pravidelných mesačných zrážok a aby jeho zamestnávateľ U. S. Steel Košice s.r.o., IČO:36199222, s adresou Vstupný areál U.S. Steel Košice, PSČ: 044 54, zrážal mesačne z jeho mzdy 49 eur a uhrádzal danú sumu na účet veriteľa pod variabilným symbolom (číslo zmluvy) XXXXXXXXXXXX až do celkovej výšky zabezpečovanej pohľadávky. Dohoda o zrážkach zo mzdy je typovou formulárovou zmluvou, ktorej znenie bolo vopred pripravené zo strany žalovaného ako dodávateľa úveru na zabezpečenie ktorého slúžila, bez reálnej možnosti ovplyvnenia jej obsahu zo strany žalobcu ako spotrebiteľa.

9. Z potvrdenia vydaného spoločnosťou U.S. Steel s.r.o. zo dňa 26.02.2016 súd zistil, že táto spoločnosť ako zamestnávateľ eviduje pohľadávku voči žalovanému pod číslom XXXXXXXXXXXX pričom na základe právoplatného uznesenia Okresného súdu Košice II č.k.: 17C/165/2016-9 zo dňa 07.04.2016 jej bola ako zamestnávateľovi žalobcu uložená povinnosť zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy žalobcu podľa Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov č. XXXXXXXXXXXX uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným dňa 20.08.2014 do právoplatného skončenia konania vo veci samej o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy.

10. Súd tento skutkový stav právne posúdil podľa nasledujúcich zákonných ustanovení:

11. Podľa ust. § 52 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník platného a účinného v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

12. Podľa ust. § 53 ods. 1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

13. Podľa ust. § 53 ods. 2 OZ, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

14. Podľa ust. § 53 ods. 3 OZ, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

15. Podľa ust. § 53 ods. 5 OZ, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

16. Podľa ust. § 53 ods. 11 OZ, neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

17. Podľa ust. § 54 ods. 1 a 2 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich

práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

18. Podľa ust. § 551 ods. 1 až 3 OZ, uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia. Proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila. Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia aj pre iné príjmy, s ktorými sa pri výkone rozhodnutia nakladá ako so mzdou.

19. Podľa ust. § 37 ods. 1 OZ, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

20. Podľa ust. § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

21. Podľa článku 3 ods. 1, 2 Smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery, spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou.

22. Podľa článku 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

23. Podľa ust. § 1 ods. 8 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z.z.“), ustanoveniami tohto zákona nie sú dotknuté ustanovenia Občianskeho zákonníka ani osobitných predpisov (napr. zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa).

24. Podľa § 2 písm. a), b), d) zákona o spotrebiteľských úveroch na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania; veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti, zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

25. Podľa ust. § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

a) druh spotrebiteľského úveru,

b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,

c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,

e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,

f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,

g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,

h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,

- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,
- y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.

26. Podľa ust. § 9 ods. 6 zákona č. 129/2010 Z.z. spotrebiteľ sa nemôže vzdať práv, ktoré mu vyplývajú z tohto zákona.

27. Podľa ust. § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y),
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

28. Súd vzťah žalobcu a žalovaného posúdil ako občianskoprávny vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy podľa ust. § 52 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka ako aj podľa citovaných ustanovení zákona č. 129/2010 Z.z.. Žalobca v danom zmluvnom vzťahu vystupoval ako fyzická osoba - spotrebiteľ, ktorá čerpala úver pre priamu osobnú spotrebu. Žalovaný je obchodnou spoločnosťou, pričom jedným z predmetov jeho podnikania je poskytovanie pôžičiek a úverov nebankovým spôsobom z vlastných zdrojov.

29. Ako to vyplýva z vykonaného dokazovania a zo samotného obsahu dohody o zrážkach zo mzdy, táto dohoda slúži na zabezpečenie pohľadávky vzniknutej zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 20.08.2014 s tým, že žalobca ako spotrebiteľ nemal možnosť nijakým spôsobom ovplyvniť obsah tejto dohody, pričom inštitút zabezpečenia úveru formou zrážok zo mzdy žalobcu ako spotrebiteľa si zvolil žalovaný, ktorý žalobcovi bez bližšieho vysvetlenia predložil túto dohodu na podpis v rovnaký deň ako bola uzatvorená samotná zmluva o úvere. Zabezpečovací inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňoval žalovanému v postavení dodávateľa obísť právnu úpravu na ochranu spotrebiteľa, ktorá vyplýva jednak z unijného práva (Smernica Rady č. 93/13/EHS) ako aj z právneho poriadku Slovenskej republiky, pretože na základe takéhoto zabezpečovacieho inštitútu sa mohli vykonávať (a aj sa vykonávali) zrážky zo mzdy žalobcu bez toho, aby boli nároky žalovaného uplatňované zo zmluvy o úvere, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou, preskúmané súdom. Z uvedeného dôvodu súd v prvom rade skúmal náležitosti a súladnosť zmluvných podmienok dohodnutých v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 20.08.2014 s platnými právnymi predpismi upravujúcimi spotrebiteľské úvery resp. ochranu spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany. Na základe vykonaného dokazovania súd má za to, že v predmetnej zmluve o úvere absentujú údaje o výške počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov tak ako to vyžaduje § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z., čo v spojení s ustanovením § 11 ods. 1 písm. a) citovaného zákona spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru. Pokiaľ súd vychádzal z údajov uvedených v samotnej zmluve o úvere č. XXXXXXXXXX ako aj v dohode o zrážkach zo mzdy, dospel k záveru, že v zmluve o úvere je nesprávne uvedená ročná percentuálna miera nákladov (ďalej len „RPMN“) v neprospech spotrebiteľa, pričom v tejto súvislosti zdôrazňuje, že pri 12tich mesačných splátkach v sume 49 eur a pri výške poskytnutého spotrebiteľského úveru 300 eur vychádza RPMN v rozsahu 300,29%. V zmluve o úvere uvedení RPMN v rozsahu 96 % tak možno považovať za RPMN uvedenú nesprávne v neprospech spotrebiteľa, čo rovnako spôsobuje podľa § 11 ods.1 písm. d) zákona č. 129/2010 Z.z. bezúročnosť a bezpoplatkovosť takto poskytnutého úveru.

30. Pri ex offo súdnej kontrole zmluvných dojednaní (v spotrebiteľskej zmluve) súd ďalej zistil, že v zmluve o úvere je dohodnutá úroková sadzba v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko výška v rozsahu 23,22 % je takmer trojnásobne vyššia ako boli poskytované úrokové sadzby u podobných spotrebiteľských úveroch stanovené NBS so splatnosťou do jedného roka. Rovnako súd posúdil aj výšku administratívneho poplatku v sume 218,34 eur, ktorý predstavuje až 72,78% výšky poskytnutého úveru. V súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka súd tieto zmluvne dojednania považuje za neplatné, nakoľko odporujú dobrým mravom.

31. Na základe uvedeného vyplýva, že žalovaný tým, že so žalobcom uzavrel Dohodu o zrážkach zo mzdy na zabezpečenie nárokov vyplývajúcich mu z predmetnej úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXX, mohol si následne uplatňovať akýkoľvek nárok z tejto zmluvy bez ohľadu na to, či tento nárok bol dôvodný alebo nie. Ako bolo zo strany súdu preukázané zmluva o úvere obsahuje neprijateľné zmluvne podmienky respektíve také zmluvné dojednania, ktoré odporujú dobrým mravom, čo má za následok ich neplatnosť. Z okolností uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy ďalej vyplýva, že táto nebola individuálne zo strany žalobcu ako spotrebiteľa vyjednaná a súčasne z obsahu tejto dohody vyplýva, že ide o typovú zmluvu vopred naformulovanú zo strany žalovaného ako dodávateľa úveru, na zabezpečenie ktorého slúžila, pričom žalobca ako spotrebiteľ nemohol nijako ovplyvniť jej obsah. Obsah Dohody o zrážkach zo mzdy podľa názoru súdu zakladá nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa, keďže tento v prípade, ak veriteľ predloží zamestnávateľovi Dohodu o zrážkach zo mzdy na jej realizáciu, žalobca ako dlžník v postavení spotrebiteľa, nevie nijako zabrániť realizovaniu samotných zrážok z jeho mzdy, čo má za následok, že ide o neprijateľné podmienky, ktoré sú v zmysle ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatné.

32. Vzhľadom na uvedené skutočnosti potom súd určil neplatnosť Dohody o zrážkach zo mzdy z dôvodu, že tento právny úkon obsahoval neprijateľné podmienky, ktoré boli žalobcovi ako slabšej zmluvnej strane

vnútené žalovaným. Žalobca ako spotrebiteľ bol nútený predmetnú Dohodu o zrážkach zo mzdy vo vzťahu k žalovanému ako veriteľovi podpísať súčasne s formulárovou zmluvou o poskytnutí úveru, a tým sa dobrovoľne podrobiť vykonávaným zrážkam bez možnosti zabránenia ich vykonávania za predpokladu, že sú tieto uplatňované veriteľom z neprijateľných zmluvných podmienok. Nakoľko tento zabezpečovací inštitút umožňuje dodávateľovi siahnuť na majetkové práva spotrebiteľa za predpokladu, že si uvedené nároky uplatňuje z neprijateľných zmluvných podmienok, spôsobuje tým podľa názoru súdu hrubú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, ktorý je povinný sa takému konaniu podriaďiť bez predchádzajúcej súdnej kontroly. Zároveň je nutné prihliadnuť aj na skutočnosť, že tento zabezpečovací inštitút nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave žalovaného ako veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstva bez ohľadu na prijateľnosť resp. neprijateľnosť zmluvných podmienok, ktoré zabezpečuje.

33. Podľa ust. § 137 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej In „CSP“) žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

- a) splnení povinnosti,
- b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,
- c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo
- d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

34. Podľa § 3 ods. 3, 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách. Proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len "kolektívne záujmy spotrebiteľov"). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

35. Pokiaľ ide o námietku žalovaného o absencii naliehavého právneho záujmu v určovacej žalobe, súd v tejto súvislosti uvádza, že pred prijatím záveru o neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy skúmal, či tu je daný naliehavý právny záujem na tomto určení. Naliehavý právny záujem je daný, ak právne postavenie žalobcu je bez tohto určenia ohrozené alebo neisté. Súd v tejto súvislosti vychádzal predovšetkým z ustanovení § 3 zákona o ochrane spotrebiteľa a dospel k jednoznačnému záveru, že záujem na určení neplatnosti resp. neprijateľnosti zmluvnej podmienky v akejkoľvek spotrebiteľskej zmluve je daný priamo zo zákona a to s poukazom na ochranu spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva a to ex offio súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky) Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v eurokonformnom procese zrážok zo mzdy, na základe dohody o zrážkach zo mzdy, zabezpečuje a umožňuje plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad (porov. Rozsudok C-106/77 Amministrazione delle finanze dello Stato/Simmenthal). Tomuto záveru plne zodpovedá zvýšená zákonná ale aj súdna ochrana slabšej strany - spotrebiteľa, ktorá je implementovaná nielen do citovaného zákonného ustanovenia ale aj v jednotlivých ustanoveniach § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Zároveň určením neplatnosti tohto právneho úkonu sa vyrieši sporná otázka, či žalovaný je oprávnený uhrádzať svoju pohľadávku voči žalobcovi na základe takejto dohody alebo nie, a tým sa odstráni pochybnosti o platnosti resp. neplatnosti tohto právneho úkonu.

36. Na základe prezentovaných skutočností súd považuje Dohodu o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzatvorenú podľa § 551 zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov medzi žalobcom a žalovaným dňa 20.08.2014 za neplatnú, a to predovšetkým z dôvodu, že na jej základe si žalovaný uplatňoval nároky vyplývajúce z neprijateľných resp. neplatných zmluvných podmienok, čím spôsobil značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

37. Podľa ust. § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

38. Podľa ust. § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

39. Podľa ust. § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

40. Súd poukazujúc na vyššie citované zákonné ustanovenia vo výroku tohto rozsudku rozhodol len o rozsahu nároku úspešného žalobcu na náhradu trov konania. O konkrétnej výške tejto náhrady bude po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením rozhodovať príslušný súdny úradník tunajšieho súdu.

41. Vzhľadom na vyššie uvádzané skutočnosti a citované zákonné ustanovenia súd rozhodol spôsobom uvedeným vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Košice II písomne v dvoch vyhotoveniach. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 363, § 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že: a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.